

Ազգ

Նախագահ Բուր ընտրում է Թուրքիայի վարչապետի սեսակցության խնդրանքը

Չնայած ԱՄՆ-ի հետ համագործակցությունը անճարար մակարդակով բարձրացել է Թուրքիայի վարչապետ Ռեզեփ Թայիփ Էրդողանի հավաստիացումներին, ՆԱՏՕ-ի զագաթաժողովի մասնակցելու համար Բյուրեղում գտնվող նախագահ Զորե Բուրը մեծ է նրա սեսակցության խնդրանքը: Ըստ քուրական ինտերնետային «Սանտուսու» քեթի, որոշ մեծամասն դաժնադարձություն մասնացույց է

արվել ԱՄՆ-ի նախագահի Ծագում «վարչապետ Էրդողանի հետ դաժնադարձ հանդիպում անցկացնելու» բացակայությունը: Ենթադրվում է, որ նախագահ Բուրը վարչապետ Էրդողանի հետ դաժնադարձ հանդիպում փոխարեն ՆԱՏՕ-ի զագաթաժողովի կամ աշխատանքային ձեռնարկի ընթացքում սեսակցի «ոսի վրա»:

Հ. Գ.

«Կարգավորման բանալին Ադրբեջանի եւ Ղարաբաղի ուղիղ երկխոսությունն է»

Արտգործնախարար Մելիքյանը վստահեցնում է, որ Երեւանի
եւ Ստեփանակերտի միջև սարսափալի

ԹԱՊԵՐՈՒ ՏՎՈՐԱԲԱՆ
ԼՂՀ արտգործնախարարը երեկ մամուլի ասուլիսում ասաց, որ Ստեփանակերտը դարաբաղյան կարգավորման գործընթացից դուրս մղված չէ եւ հիմնադրվել է խոսել Հայաստանի ու ԼՂՀ-ի իշխանությունների սարաձայնությունների մասին: «Չեմ կարող ասել, որ ԼՂՀ-ն դուրս է մղված բանակցություններից... Բայց եթե ուզում ենք հարցի լուծում գտնել, ապա դա հնարավոր է միայն ԼՂ-Ադրբեջան ուղիղ բանակցություններում»:

Արման Մելիքյանը, որը ԼՂՀ արտգործնախարար Նուրիյանի հետ առաջին ասուլիսն էր ասիս Երեւանում, մի քանի անգամ կրկնեց, որ «դարաբաղյան խնդրի կարգավորման բանալին Ադրբեջանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի ուղիղ երկխոսությունն է»: Մասնավորապես, ըստ արտգործնախարարի, միայն Ղարաբաղը կարող է դաժնադարձություն վերցնել այնպիսի հարցերում, որոնք վերաբերում են փախստականներին եւ դարաբաղյան ուժերի վերահսկողության ճակ գտնվող սարաձայններին: Մարտի 2-ին Պրահայում նախատեսված է Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարների հերթական հանդիպումը: Որտեղ էլ դարաբաղյան կողմը սեղեկացված Վարդան Օսկանյան-Էլմար Մամեդյարով խորհրդակցություններին, եւ ինչ վերաբերում ունի Ստեփանակերտը որտեղ գործընթացի մկասմամբ: Մելիքյանի ասելով՝ դարաբաղյան կողմը բավարար չափով սեղեկացված է, «ինչը թույլ է ասիս մեզ որոշումներ ընդունել»:

ԼՂՀ արտգործնախարարը մկասեց, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարները գլխավորապես սեղեկական բնույթի հարցեր են ընտանում:

Տես էջ 2

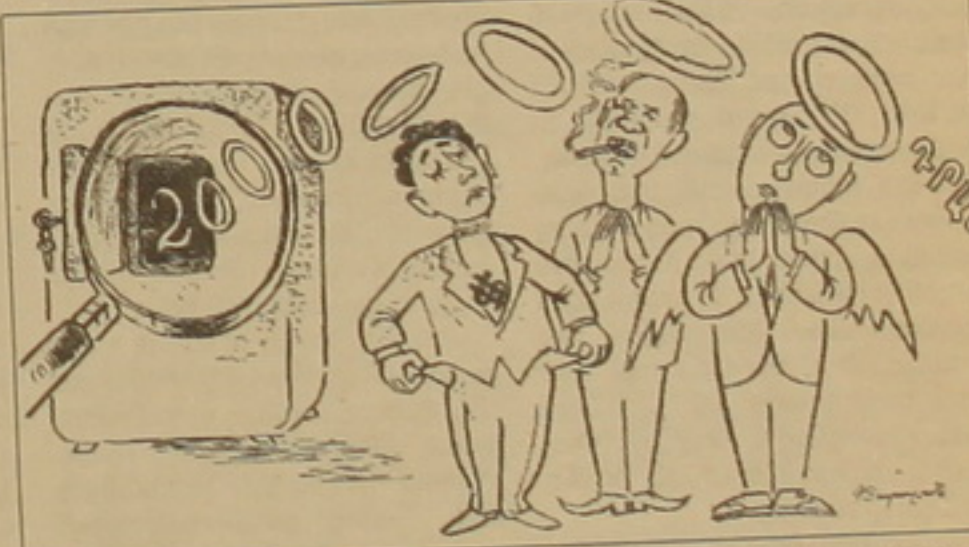
ԲԱՆԱԿԱՆ ԳԱՐՏԱՐԵԸ ՖԻԿՏԻՄ

Մաքրել բանկերը կեղտոտ փողերից

Հուլիսի 1-ից ստուգվելու են ֆիզիկական
ու իրավաբանական անշանց բանկային
կասկածելի գործարքները

ԿԱՐԵՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
Հուլիսի 1-ից բանկային համակարգում ընդհանուր մեջ կմտնի ճորայք, որ թելադրված է հանցավոր ճանադարձով սացված եկամուտների օրինականցման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ դայարի մասին անցած սարվա դեկտեմբերի 14-ին ընդունված օրենքով: Դա նշանակում է, որ մեր բանկերը եւս, միջազգային ֆինանսական համակարգում ընդունված չափա-

գործությունը դրված է Կենտրոնական բանկում հիմնված ֆինանսական դիտարկումների կենտրոնի վրա: Հայաստանում, ըստ ԿԲ-ի գլխավոր իրավական խորհրդական Փիրուզ Սարգսյանի, նման խնդիրներ չկան, բայց ոչ մի երկիր եւ ոչ մի ժամանակ դրանցից ադառնվադրված չէ: Կլիենտ մարդիկ եւ սուբյեկտներ, որոնք իրենց կեղտոտ փողերը կցանկանան վճարել Հայաստանում կամ ահաբեկչությանը վարակված ա-

Միջոցով, կանխարգելիչ միջոցներ լիսի ձեռնարկեց փողերի վճարման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ: Դա իրականացնելու լի-

խարհում նարկոթիզմի, զենքի վաժառի միջոցով ձեռք բերած միջոցները կուղղեն դա ֆինանսավորմանը:

Տես էջ 3

«ՈԱՕ ԵԵՍ Ռոսիի»-ն Հայաստանից էլեկտրաէներգիա կարսահանի Թուրքիա եւ Իրան

«ՈԱՕ ԵԵՍ Ռոսիի» ընկերությունը երեկ հաստատեց, որ ընկերությանը առաջարկ է արվել բրիտանական «Միդլենդ Դեյվոպմենտ Կորպորեյթ» հայկական էլեկտրաէներգիայի փաթեթը գնելու մասին, հաղորդում է «Ռեզոնանս» գործակալությունը: «Ես հաստատում եմ, որ նման առաջարկ սացվել է: Մենք այն ուսումնասիրում ենք, եւ որոշումը, ինչպիսին էլ որ լինի, հնարավոր է միայն այն դեպքում, եթե համաձայնեցված լինի փողափակ հարթության վրա Հայաստանի իշխանությունների հետ: Մենք չենք ձեռնարկի այնպիսի փայլեր, որոնք կարող են անցանկալի լինել հայկական լիստության համար», ասել է «ՈԱՕ ԵԵՍ Ռոսիի»-ի ղեկավար Անատոլի Զուբայրը: Զուբայրն ասել է, որ «ՈԱՕ ԵԵՍ Ռոսիի»-ն ծագում է էլեկտրաէներգիա արսահանել Թուրքիա եւ Իրան:

«Մենք մտածում ենք հայկական արսահանում ընդլայնելու մասին: Այսօր Հայաստանից էլեկտրաէներգիա է արսահանվում Վրաստան», ասել է Զուբայրը: Ըստ «Նովոսի» գործակալության, Զուբայրն ասել է, որ «ՈԱՕ ԵԵՍ Ռոսիի»-ի համար Հայաստանում առաջնահերթություն է Հրազդանի 5-րդ էլեկտրաբլոկի կառուցումը: Հնարավոր ներդրումները կարող են հասնել 120 մլն եվրոյի: «Այս ծագիրը (Հրազդանի 5-րդ էլեկտրաբլոկ) կադված է իրանական զագաթարի նախագիծին, որը հետաքրքրական է եւ Հայաստանի, եւ «ՈԱՕ ԵԵՍ Ռոսիի»-ի համար: Ես չեմ բացառում, որ մենք կկարողանանք «Գագրոնի» հետ մասնակցել այդ զագաթարի շինարարությանը, եւ եթե դա սեղի ունենա, ապա մենք դաժնադարձ ենք ներդրումներ անել», ասել է Զուբայրը:

Օսկանյանն այցելեց հայ օդաչուներին

Հայաստանը եւ Հաս.
Գլխնեան ստուգելու
են փոխընթացային
հուշագիր

Փետրվարի 20-22-ը դաժնադարձական այցով Հասարակածային Գլխնեայում գտնվող Հայաստանի արտգործնախարարը գլխնեական բանտում այցելել է 6 հայ օդաչուներին: Այցի ժամանակ, ըստ ՀՀ ԱԳՆ մամուլի հաղորդագրության, նախարար Վարդան Օսկանյանն ուղեկցել են Բուլղարիայում Հայաստանի դեմոկրատիկ Սերգեյ Մանասարյանը, որը մինչ այդ լինելով Եգիպտոսում Հայաստանի դեսպան, մոսկովից զբաղվում է օդաչուների հարցով եւ արդեն մի քանի անգամ այցելել է Մալաթի:

Ինչոքու հայտնի է, Կենտրոնական Աֆրիկայի արեւմուտում գտնվող այս երկրի նախագահ Թեոդոր Օրփանգ Նգունեմա Մբասոզոյի իշխանությունը սարալելու փորձի համար դաժնադարձվածների մեջ են նաեւ Հայաստանի փողափակի 6 օդաչուներ:

Փետրվարի 21-ին նախարար Օսկանյանը Մալաթիում հանդիպել է գլխնեացի իր գործընկերոջ հետ: Աստուգրվել է երկու երկրների ԱԳՆների միջեւ խորհրդակցություններ անցկացնելու փոխընթացային հուշագիր: Մոս արագայում համատեղության կարգով դեսպաններ փոխանակելու դայամնավորվածություն է ձեռք բերվել: Օսկանյանը հանդիպել է նաեւ երկրի վարչապետի, ղեկավարության եւ գլխավոր դաժնադարձի հետ:

Առանձին մնարկման առարկ է դարձել հայ օդաչուների խնդիրը: Մեք եւ փոխանակվել երկու երկրների միջեւ դաժնադարձված անձանց փոխանակման վերաբերյալ համաձայնագիր ստորագրելու ընտր:

Ուժեղ երկրաշարժ եւ զոհեր Իրանում

Երեկ առավոտյան, սեղական ժամանակով ժամը 5-ն անց 55-ին Ռիխտերի սանդղակով 6,4 բալ ուժգնության երկրաշարժ է սեղի ունեցել Իրանի հարավ-արեւելյան Ջերմանի նահանգի Չարանդ փողափ շրջանում, որը մայրաքաղաք Թեհրանից 700 կմ հեռու է: Նահանգային իշխանությունների ներկայացուցիչը BBC-ի թղթակ-

ներ գործակալությունը: Չարանդ փողափում փողափվել են հիմնականում հին շեները: Մեքակա գյուղերից մեկում երկրաշարժի ուսին անցկացվում էր կրեմական արարողություն: Երկուստ կա, թե մկլիթի փլասակներում մնացել են բազմաթիվ զոհեր: Իշխանություններն ադեսյալ ըրջանում անջատել են գազը, փակել

ցին հայտնել է, որ ավերված է մի քանի գյուղ: Նախնական սյալեւեռով, զոհերի թիվն անցնում է 500-ից: Վիրավորների թիվը 4000-ից ավելի է: Արակարգ իրավիճակների շարքի կանխատեսումների համաձայն, ռուժանների թիվը կկազմի մոտ 5000: Ցնցման տիկենտրոնը եղել է Չարանդի մոտակայքում, 42 կմ խորության մեջ: Այդ ըրջանը համեմատաբար ճոր է բնակեցված, այլադեպ ավերածությունները շատ ավելի մեծ կլինեին: Երկրկենտրոնի ըրջանում լիվին ավերված է 5 բնակավայր, նեում է Ռոյ-

կավաւեն դորոցները: Դասերն անցկացվում են դրում: Իրանում թույլ ցնցումներ արձանագրվում են գրեթե ամեն օր: ՄԱԿ-ի փորձագետները նեում են, որ սեղանիկ ակտիվության առումով Իրանը աշխարհի ամենավաժնադար երկիրն է, փանգի գտնվում է երեք ցամաքների կցակետում: 2003 թ. դեկտեմբերի 26-ին սասիկ երկրաշարժից 90 սոկոսով ավերվեցին Բամ եւ Բարակաթ փողափները, զոհվեցին 40 հազար եւ վիրավորվեցին ավելի քան 30 հազար անձինք:

Պ. Բ.

ՏԱՍՏԱՆՈՑ

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր փարսուդարի հասուկ ներկայացուցիչը Երեւանում

Այսօր Հայաստան է ժամանում Կովկասի եւ Միջին Ասիայի գծով ՆԱՏՕ-ի գլխավոր փարսուդարի հասուկ ներկայացուցիչ Ռոբերտ Սիմոնը: Նախատեսված են նա հանդիպումները Հայաստանի ղեկավարության հետ, ինչոքու նաեւ մամուլի ասուլիս նախարար Օսկանյանի հետ համատեղ: Սիմոնը կայցելի Երեւանի ֆրանսիական համալսարան:

Ադրբեջանում բեռնաթափվել է Վրաստանից Հայաստան շարժվող ընտր 200 վագոն

Ադրբեջան-վրացական սահմանային Բեյուկ-Ջեսիկ կայարանում բեռնաթափվել է ընտր 200 վագոն, որոնք Ադրբեջանի եւ Վրաստանի շարժվող Հայաստան էին սեղափոխում նավթամթեր, հաղորդում է ադրբեջանական «Շարդ» գործակալությունը: «Նովոսի» գործակալությունը հերթին հիւսեցնում է, որ ադրբեջան-վրացական սահմանին կուսակվել են եւս 420 բեռնասար վագոններ, որոնցից 297-ը սեղափոխում են հացահատիկ, 75-ը՝ դիզելային, 32-ը՝ հեղուկ գազ, մնացածը՝ այլ ադրաններ:

Պեժ Է՛ «գործեր կարել»

Այս երկու օրը «Ինստիտուտ» հեռագրական գործակալությունը հաղորդում է հրապարակել «Յաղոնչիկի գործի» նախաճառությունն ավարտվելու մասին, որում խոսվում է, թե ավարտին է հասել 5 տարի առաջ արձանագրված ֆրեական մի գործողության հետեանով Վյաչեսլավ Իվանկովի («Յաղոնչիկ») դեմ մեղադրանքի հարուցման գործընթացը: «Մոսկվայի դատախազությունը Վ. Իվանկովին մեղադրում է ստանություն կատարելու համար, ասված է հաղորդագրության մեջ: Ռուսաստանի դատախազության ֆր. օր.-ի 105 հոդվածի 2-րդ մասի (երկու եւ ավելի մարդկանց ստանություն) հիմնով նրան մեղադրում է ներկայացվել 1992 թվականի հուլիսի 15-ին, երբ նրան ստանություն բողոքել Ռուսաստանը, եւ նա փոխադրվեց ԱՄՆ: 2000 թվականին Մոսկվայի դատախազության կողմից Իվանկովին հեռակա կարգով նման մեղադրանք է առաջադրվել: Ինչպես կարծում էր նախաճառությունը, հենց «Յաղոնչիկն է» 1992 թվականին արձանագրված կրակել թուրքիայի 3 ֆաղաֆաղների վրա Մոսկվայի ռեսուրսներից մեկում: Երկուսը տեղում ստանվել են, երրորդը հոստիսալացվել է ծանր վիճակում: Իվանկովի մասնակցությունն այս ստանությանն այդ ժամանակ առաջացրել է չհաջողվեց»:

Այս տեղեկատվությունը կարելի կլինի ընդունել ի յուսեանի, համարելով, որ ձեռնարկն է, քանի որ վերաբերում է ֆրեական աշխարհի հզորներից մեկին: Սակայն իրականությունը մի փոքր այլ է:

... 1992 թ. հունվարին Մոսկվայի «Ֆիդան» ռեսուրսում ծագելուց հետո Վյաչեսլավ Իվանկովն ու իր ընկերը «օրենսգրգ» Վյաչեսլավ Սիլվան մոտեցել են հանդերձարտադրող իրենց վերականգնման նպատակով: Սակայն նրանցից հետո

մոտեցած թուրքերն արհամարհական ժեստով հեռ մղել «Յաղոնչիկին», ասելով. «Մոսկվայում մենք ենք սերը»: Այդ նրանցից մեկը հանել է արձանագրել եւ աջ ու ձախ կրակել: Միայն դատախազությանը Յաղոնչիկն ու իր բարեկամները չեն վերադարձվել: Իսկ հարած թուրքի կրակոցներից ստանվել են հանդերձարտադրող եւ իր երկու ազգակիցները:

Ուր սարի Կարունակ (1992-2000 թթ.) եւ մինչեւ օրս էլ ոչ մի կերպ այս թուրքին հնարավոր չէր կարող հարցախոսել ոչ Ռուսաստանում, ոչ էլ Թուրքիայում:

Չեն ուզում ասել, որ «Յաղոնչիկը» Վյաչեսլավ Իվանկովն անմոռ թեւեռով հրեւեակ է: Ոչ էլ նախնականություն ունի այն փաստը, որ Ֆիլիպ Ալեքսանդր Իվանկովի առաջին կինը հայուհի է: Նրան մեղադրելու համար Կաս ու Կաս բան կզանգի: Պարզապես Պեժ Է՛ մարդու (եթե անգամ նա ռուսական մաֆիայի կոնահայրերից մեկն է) թղթադատական ավելորդ «գործեր կարել»:

ՄԵՐ ԳԵՅ ԳԱՆՅԱԼ

Իրաքի սուննի ամսսամբները հերքում են գաղսնի բանակցությունների լուրը

Պեժսագոնի աղբյուրներ վկայակոչելով, ամերիկյան «Թայմ» հանդեսը վերջին համարում գրել էր, թե իրաքի սուննի ամսսամբները գաղսնի բանակցություններ են վարում ամերիկացի դիվանագետների եւ հեսախոսիչների հետ: Սակայն այդ լուրերի հրապարակման արդեն երկու օրը հաջորդեց իրաքիների հերքումը:

«Ալ Ղաիդայի» իրաքյան մասնաճյուղը, որի առաջնորդը հորդանանի հայտնի արմատական Աբու Մուսաբ ալ Չարաուհի է, իսլամիստների ինստիտուտների կալից մեկում տարածել է հայտարարություն հետեւյալ բովանդակությամբ. «Բարձրալի թեմաներն ասում են, թե մոզահեդներն ուզում են վերջ դնել ջիհադին: Բայց նրանք չգիտեն, որ սրբազան դատարանը Կարունակում է: Եվ «Թայմ» հրապարակմանը մեր դատաստանը կլինի մեր գրոհները»:

Երեկվա համարում «Ազգ» անդրադարձել էր «Թայմ» հրապարակմանը, ըստ որի Մոխսակ Տուրք «կառի Երջանցիկ ուղիներով» գաղսնի բանակցություններ է վարում սուննի իրաքիների հետ, որոնք իրաքում վերջ դնի ամսսամբական Կարունակը: «Թայմը» գրել էր, թե վերջերս ամերիկյան զինվորական հրամանատարության երկու ներկայացուցիչների հետ կայացած հանդիպման ժամանակ «Իրաքի ազգային դիմադրության ուժերի բարձրաստիճան ներկայացուցիչը» իբր ԱՄՆ-ի հետ գործակցելու դատարանականություն է հայտնել:

ԿԺԳՏ-ն կարող է վերսկսել բազմակողմ բանակցությունները

Հյուսիսային Կորեան դատարան է վերսկսել իր միջուկային ծրագրին մղված վեցակողմ բանակցությունները: Այդ մասին ԿԺԳՏ ղեկավար Կիմ Զեն Իրը հայտարարել է Զինաստանի կոմկուսի միջազգային կառույցի բաժնի վարիչ Կան Զոյա-ժուի հետ հանդիպման ժամանակ: Կորեայի ղեկավարի հայտարարությունը հրապարակել է ԿԺԳՏ նորությունների լուրերի գործակալությունը:

Կիմ Զեն Իրը ընդգծել է, որ բանակցությունների վերսկսումը հնարավոր է «ամեն դեպքում», եթե միայն ԱՄՆ-ը «ցուցադրի իր մտադրությունների անկեղծությունը»:

ԶԿԿ միջազգային կառույցի բաժնի վարիչ Կան Զոյա-ժուը երկօրյա այցով ԿԺԳՏ էր մեկնել, որոնք

Կիմ Զեն Իրին համոզի վերադառնալ Պեյնինում վարվող բազմակողմ բանակցությունների սեղանի մոտ: ԿԺԳՏ նորությունների գործակալությունը հաղորդում է, որ Կիմ Զեն Իրը չի մասնակցում ընդունելի կորեի օրը:

Փետրվարի 10-ին ԿԺԳՏ իբխանությունները հայտարարել էին, թե ԱՄՆ-ի թեմանական վերաբերման փոփոխումով իրենց երկիրը ստիպված հեռանում է հյուսիսկորեական միջուկային ծրագրին մղված բազմակողմ բանակցություններից: Ընդամենը դատարանական Փեյնինում առաջին անգամ հայտարարել էր, որ Հյուսիսային Կորեան միջուկային զենք է ստեղծել եւ ունի դրա դատարանի ավելացման ծրագրեր:

Երբ Ադրբեջանի Նիժ գյուղի եկեղեցու թափախում էր հայկական գրությունները, ինչպես նաեւ բակից հեռացնում սաղարարները, որոնց վրա նույնպես գրված է հայերեն, մահմեդական Ադրբեջանի Իսլամական ուղի բնակչությունն այս ձեռքով փորձում է ջնջել իր կառույցը Ադրբեջանի թեմանում: Հայաստանի հետ: Ֆրանսուա Բեյրի 17-ի համարում

վին 5-րդ դարում ուղիներն ընդունել են Հայ առաքելական եկեղեցին, ժամանակի ընթացքում հայերեն ուղիներն հետ հավասարաթիվ գործածել են նաեւ հայերենը, ընդունել հայկական ավանդույթները, միասնակցը, հայկական ազգանունների «յան»-ը:

ԽԱՀՄ ժամանակներում ուղիները բնակվում էին 3 գյուղերում՝ Նիժում, Վարդաբեյում եւ Արեւելյան

իբխանությունների վերաբերմունքը կասկածամիտ է եղել, քանի որ նրանք խոսում են նույն լեզվով, ինչ իրենց թեմանի հայերը: Ադրբեջանում ուղիներին այն անսխման չեն վստահում, որ միայն երկու տարի առաջ են նրանց գորակոչել բանակ ծառայության:

«Դա գեղեցիկ ձեռագիր էր, մոտ 200 տարվա վաղեմություն ուներ: Սա վանդալիզմի գործողություն է»,

Ադրբեջանի Նիժ գյուղի եկեղեցու թափախում են հայերեն գրությունները

Մի ֆանի հազար ուղիներին նույնացնում են հայերի հետ

Երբ Ադրբեջանի Նիժ գյուղի եկեղեցու թափախում էր հայկական գրությունները, ինչպես նաեւ բակից հեռացնում սաղարարները, որոնց վրա նույնպես գրված է հայերեն, մահմեդական Ադրբեջանի Իսլամական ուղի բնակչությունն այս ձեռքով փորձում է ջնջել իր կառույցը Ադրբեջանի թեմանում: Հայաստանի հետ: Ֆրանսուա Բեյրի 17-ի համարում

Վրաստանի Օկեսթերի գյուղում: Այս բնակավայրը հիմնել են Վարդաբեյից հեռացած ուղիները 1922 թ.: Լեզգիներից ցեղակից կովկասյան այս ժողովուրդը մասնական թափախումից հեռացված կովկասյան Աղվանի թեմության ժողովուրդներից է:

Ֆրանսուա Բեյրը գրում է, որ հայկական ինչո՞ղությունը ավանդների անունները փոխվել են, ուղիների «յան» վերջավորությունը փոխվել է համադասարանացվել է արբեջանցիների ազգանունների վերջավորություններին: «Բայց Նիժ գյուղում սոփիսակ ֆաբրիկ մոտ 200 տարի առաջ կառուցված եկեղեցուն ձեռք չէին սվել, մինչեւ ուղիները սկսեցին դրա վերանորոգումը՝ Նորվեգական մարդասիրական ձեռնարկության ֆինանսական օգնությամբ»:

1989 թ. մարդասիրական սվալներով Ադրբեջանում բնակվում էին 8000-ից ավել ուղիներ, որոնցից 4500-ը՝ Նիժում: Այստեղ բնակվող ուղիները թեւեւ ստիպողաբար փոխել են ազգանուն «յան»-ը, սակայն չեն մոռացել հայերենը, Վարդաբեյում մնացած մի ֆանի սասնյակ ուղիները եւ խոսում են հայերեն: Ուղիների հանդեպ Բանկի

Ֆրանսուա Բեյրը գրում է, որ հայկական ինչո՞ղությունը ավանդների անունները փոխվել են, ուղիների «յան» վերջավորությունը փոխվել է համադասարանացվել է արբեջանցիների ազգանունների վերջավորություններին: «Բայց Նիժ գյուղում սոփիսակ ֆաբրիկ մոտ 200 տարի առաջ կառուցված եկեղեցուն ձեռք չէին սվել, մինչեւ ուղիները սկսեցին դրա վերանորոգումը՝ Նորվեգական մարդասիրական ձեռնարկության ֆինանսական օգնությամբ»:

1989 թ. մարդասիրական սվալներով Ադրբեջանում բնակվում էին 8000-ից ավել ուղիներ, որոնցից 4500-ը՝ Նիժում: Այստեղ բնակվող ուղիները թեւեւ ստիպողաբար փոխել են ազգանուն «յան»-ը, սակայն չեն մոռացել հայերենը, Վարդաբեյում մնացած մի ֆանի սասնյակ ուղիները եւ խոսում են հայերեն: Ուղիների հանդեպ Բանկի

Ֆրանսուա Բեյրը գրում է, որ հայկական ինչո՞ղությունը ավանդների անունները փոխվել են, ուղիների «յան» վերջավորությունը փոխվել է համադասարանացվել է արբեջանցիների ազգանունների վերջավորություններին: «Բայց Նիժ գյուղում սոփիսակ ֆաբրիկ մոտ 200 տարի առաջ կառուցված եկեղեցուն ձեռք չէին սվել, մինչեւ ուղիները սկսեցին դրա վերանորոգումը՝ Նորվեգական մարդասիրական ձեռնարկության ֆինանսական օգնությամբ»:

1989 թ. մարդասիրական սվալներով Ադրբեջանում բնակվում էին 8000-ից ավել ուղիներ, որոնցից 4500-ը՝ Նիժում: Այստեղ բնակվող ուղիները թեւեւ ստիպողաբար փոխել են ազգանուն «յան»-ը, սակայն չեն մոռացել հայերենը, Վարդաբեյում մնացած մի ֆանի սասնյակ ուղիները եւ խոսում են հայերեն: Ուղիների հանդեպ Բանկի

ԾԱՌԱՅՈՒՄ ՀՆԱՅՈՒՅՈՒՄ

Սիրիան դատարան է գործերը մասամբ դուրս բերել Լիբանանից

Սիրիան հայտարարել է, թե դատարան է Լիբանանից դուրս բերել այդ երկրում տեղաբաշխված սիրիական զորքերի մի մասը: Արաբական թեմությունների լիգայի ղեկավար Ամր Մուսայի խոսեց, որ Սիրիայի նախագահ Բաշար Ասադը իրեն խոստացել է սվալ ֆայլին դիմել Թաիֆի դաշնամագրին համադասարանացում, որով վերջ դրվեց Լիբանանի 1975-1990 թթ. ֆաղաֆաղական դատարանին:

30 հազարանոց սիրիական զորք 1975 թ.-ին Լիբանան էր մտնել «միջուկային ֆայլին բախումները կանխելու» նպատակով: Որոշ զորակազմները նույն է, որ անցյալ տարի զորքի թվականը կրճատվել է դարձել է 14 հազար: Ստանվում է, որ մայիսին Լիբանանում կայանալի ընդհանուր ընտրություններից առաջ տեղի կունենա սիրիական զորքի թվականի հետագա կրճատում:

Լիբանանից սիրիացի զինծառայողներին դուրս բերելու դաշնագրերը կստանան Լիբանանի փետրվարի 14-ին Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Յարիսիի ստանությունից հետո: Բեյրութում եւ այլ ֆաղաֆաղական ընդհանրությունները ընթացում են ընդդիմություն ստանության մեջ մեղադրում է Սիրիայի գաղսնի ծառայություններին:

Անցյալ Երբ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը եւ Սիրիային կոչ էր արել վերջ դնել ահաբեկիչների հովանավորմանը եւ Լիբանանի օկուպացմանը: Անցյալ տարվա սեպտեմբերին ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի եռանդուն մասնակցությամբ ՄԱԿ-ը բանաձեռել էր ընդունել Լիբանանից օտարերկրյա զորքերի դուրսբերման անհրաժեշտության վերաբերյալ:

Երկու օրը տեղի ունեցած իրադարձությունները եւս որոշակի ազդեցություն գործեցին Դամասկոսի իբխանությունների դիրքում մի փոփոխման վրա: Այդ օրը Բեյրութում Ջորջ Բուշը եւ Ժակ Շիրակը իրենց բանակցության ժամանակ դաշնագրեր ստեղծել «ազատ, անկախ եւ ժողովրդավարական Լիբանան» գեր օտարերկրացիների գերիխանությունից»:

Երկու նախագահները Հարիրիի ստանության համար մեղադրեցին Սիրիային, սակայն դատարանից ՄԱԿ-ի հովանու ներքո լինում

թյուն անցկացնելու գաղափարը: «Միջազգային անհետաձգելի լինություն» անցկացնելու կոչ արեց նաեւ Եվրոմիությունը, զեւեղվելով Լիբանանից օտարերկրյա զորքերը հանելու եւ այնտեղ ազատ ընտրություններ անցկացնելու կարևորությունը:

Լիբանանում ուժեղացող հակասիրիական տրամադրությունների վկայություն է երկու օրը Բեյրութում ընդդիմության կազմակերպած ցույցը, որը նվիրված էր նախկին վարչապետի հիշատակին: Տասնյակ հազարավոր ցուցարարներ անցան ֆաղափ փողոցներով, վանկարկելով «Սիրիա, կորի Լիբանանից»:

BBC-ն նույն է, որ դա հակասիրիական խոսքերով ելույթ էր այն դեպքում, երբ ֆաղաֆաղական դատարանի սկզբում 1975 թ. Սիրիան առաջին անգամ զորք ուղարկեց Լիբանան: ՌԲՆ ռադիոկայանը նույն է, որ հակասիրիական ցույց է անցկացվել նաեւ Փարիզում:

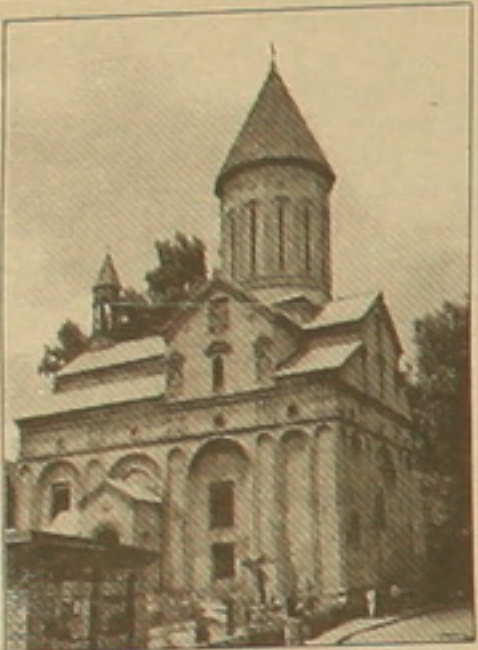
Թե իբանանցի ընդդիմադիրների ջանքերը որքանով կազդեն մայիսին կայանալի ընտրությունների արդյունքների վրա, առայժմ դժվար է ասել: Բայց Լիբանանի նախկին վարչապետ Սիբեյ Աունը լրագրողներին հայտարարել է, որ ինքը կարող էր տարազգային Լոնդոնից վերադառնալ հայերենի եւ նույնիսկ միանալ ընդդիմությանը:

Պ. Բ.

ՄՇԱԿՈՒՄԹ

Նկարչուհի Արեւիկ Մկրտչյան

Վենետիկի Ար. Ղազար վան-
ի Մխիթարյան միաբան-
այի հայր Գառնիկյան Պապիկյան-
հին հանդիմանքից մերձավոր Արեւի-
կի հայկական գաղութներ կասարած
այցից հետո՝ Երեւանում: Միտակամ
ու լիբանանյան այս ուղեւորությունը
«Պարադիզ» ընկերության սնունդ
Մասուն Արդյանի և մի քանի ան-
դամների հետ նույնպես ուներ նրանց
ճանապարհորդություն Միտակամ
դասամբակությունը վայրերին
դասամբակությունը «Առաջնորդի և
Շամիրում» դուրսագնալու մոտիվ-
ներով գերազանցական ֆիլմ նկար-
ահանելու համապատասխանում: Մի-
րիայում այս առիթով եղան հանդի-
մունքներ մեծական մարմինների և
կինոգործիչների հետ: Ֆիլմը մտա-
դարձնում էր խորհրդանշան «Հայոց
դասնություն» մեջ հիշատակվող հա-
յոց արև Արայի և Ասորեսանի բա-

Թբիլիսիի Նորաբնի Ար.
Ասվածածին հայկական եկեղեցին:

Երեւան գալուց մի քանի օր անց
Թբիլիսիում հայկական եկեղեցիներ
նկատմամբ սրբապաշտություններ
ու վանդակալը մղեցին նրան Վաս-
սանի մայրաքաղաք և վերադարձին
իր ականատեսի տղամարդկանց
ներկայացնելով «Ազգին», հասա-
սեց դրան լուսանկարային փաստ-
ով: «Թիֆլիս ուղեւորվեցա հետաքր-
վելու համար այն արժուկին, որ թե-
թերը բարձրացուցր էին, թե վրացի-
ները սկսեցին հայկական եկեղեցի-
ները յուրացնել, սեղահանել հայկա-
կան գերեզմանաբերդը և փոխարե-
նը վրացականը դնել: Այնպես թե
այլ սրբապաշտությունները, թե ինչ-
դեպ ճիշտ իրենց հոգեւոր կերպով՝
ժառանգակորաց դրոշմի դիմաց
հայկական Նորաբն եկեղեցին լի-
ված վիճակի մեջ դրե էին, թե
Կարմիր Ավետարան եկեղեցին, որ
դասնությունը են ուսանակով (դի-

Ճամփորդական սպալորություններ Հայեպից և ... Թբիլիսիից

գուհու՝ Շամիրումի հարաբերություն-
ների մեջ հայտնի դասնությունը կի-
նոնկարի միջոցով միջազգայնացնե-
լու փորձ են ուզում անել:
Այս ընթացում Պապիկյան վր-
առի ունեցած կրկին հանդիմանելու ի-
րեն խաղաղաբար իշխող ընս-
նիներին, նաեւ բանախոսությանը
հանդես գալու Հայեպի Արամ Մա-
նուկյան կենտրոնի «Լեւոն Շանթ»
տրահում «Ազգային գաղափարա-

եվոլյուցիոն իրենց զավակները
չայլասերելու համար, անոնց մեջ
մարդիկ կան՝ հասկարդես արհեսա-
վորական խավեն, որ բռնած են Հա-
յասանի ճամփան: Այլ եկողները
դրան ունին և կարող են հոս ուրիշե-
րու ալ առիթ սալ ախասանի ունե-
նալու: Շատեր ժամանակավոր՝ 10
սարվա վիզա առնելու համար կրի-
մեն հյուպատոսարան: Միտակամ
համայնն ահագին ճիգ կրեն վե-

նամիս) և այլ եկեղեցիներ, որ գու-
ված և վրացական եկեղեցի էին
դարձուցած:
Այս վայրագությունները զայրու-
յալ առաջացուցան են սեղի հայ հա-
մայնին մոտ, և վրացահայոց թեմի
առաջնորդարանը սկսած է հետաքր-
վիլ, մամուլը սեղեկացնել, ցույց սալ
գեղեցարությունները, նամակներ
գրել Վասսանի նախագահին, վար-
չադեսին: Խոսքը մը ազգասեր, նվիր-
ված ջոպ՝ Սուրբուկյանի բաժանի
սնորեն, դասգամավորներ, կիե-
սարդներ, որ այս անաժան վրացի
գեղեցարները ոչ միայն ձեռնարկն են
հաբեն, այլեւ դասվին: Գլխավորա-
րէպ այս գործի զուլու վրացի կրե-
ներն են անցած, մոլեռանդորեն հար-
ձակած են եկեղեցիներու վրա, մեկ
հաջող դասնությունը են, մեկ ուրիշը
կրակի սված. այնպես թե և նկարե-
ցի: Կարծես օրես վրացական հեռա-
ստիլին 1-ին այիով հարցազույց
դիտի սեղի ունենալ հայր Արգար վր-
Հովակիմյանի հետ, որ առաջնորդա-
կան սեղադասին է:

Կհուսամ, որ այս ահագնազը
նույնպէս հասնի և դարդի այս
ջարդար գործը և վրացի զգասա-
նան, ևանի որ Վեհափառն ալ արդեն
սեղյակ է այս գործողություններում:
Այնուամենայնիվ, Վասսանի մայ-
րաքաղաքը Մխիթարյան միաբանին
տղանալով ևր հասկարդես իրենց լեզվի
նկատմամբ հոգասարության և ու-
սարդության գիտակցության դրսե-
տումներով (Թբիլիսիում գրություննե-
րի վրացերեն ակնհայտ փրադեսու-
մը):

ՄԵԼԼՈՅՈՒ ԲԱՐՈՒՅԵԼՈՒ

Թբիլիսիի Կարմիր
Ավետարան հայկական
եկեղեցին տայթեցված:

խոսություն» թեմայով: Իր տղամարդ-
ությունը մերձավոր Արեւելի հայկա-
կան գաղութներից նա ներկայացրեց
ոչ այնքան լավատեսորեն: «Մեծութե-
նեն ավելի ջերմությամբ այլի գարնող
սիրահայ գաղութը աս փոխված
նկատեցի այս անգամ, նուրացած էր
կարծես, մնացած են հայերու այն
մասը, որ ազգայնական զգացմուն-
ներն մեկնելով չեն ուզեր ԱՄՆ կան

արդելու, նոր բարեգործական կեր-
ուն բացած է, մակուկային ձեռ-
նարկներ կրեն: Բայց Միջին Արեւելի
հայ գաղութները, կկարծեն, նախկին
փայլը չունին և կկարծեն Հայաս-
սանի կառավարության ուսարդու-
թյան: Բան մը դիտի փոխվի ու այդ
փոփոխությունները Հայասսանեն
դիտի ըլլան: Հայասսանի կառավա-
րություն դիտի է, որ արքնանա»:

Մշակույթի փոխնախարարն ակնկալիքներ ունի

Յեղատղանության 90-ամյակի և
հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակի Եր-
ջանակներում մեծ է լինելու երիտա-
սարդների մասնակցության դերը:
2005 թ. կազմակերպված բազմաթիվ
ծրագրեր են մասնակցելու երիտա-
սարդները: Մշակույթի և երիտա-
սարդության հարցերի փոխնախարար Լի-
լիթ Ասատրյանը երեկ հրավիրած մա-
նուկի ասուլիսում ասաց, որ հիմնա-
կան նույնպես ազգային հայրենա-
սիրական գաղափարների Երեւան
երիտա-սարդներին համախմբելը և
նրանց ծայրը լսելի դարձնելն է:
Ամփոփելով նախարարության նա-
խորդ սարվա իրականացրած ծրագրե-
րը՝ Լիլիթ Ասատրյանն ասաց, որ
դրանց մի մասն այս սարի Երեւան-
վելու է: Այս սարի դասարան կլինի Հա-
յասսանի և Արցախի աղանդակոր եր-
իտա-սարդների կասարումներով «Հա-
յասսանն իմ հայրենիքն է» ծայրաս-
կավառակի երկրորդ թողարկումը:
Այս սարի կատարակվեն «Պեճա-
կան երիտա-սարդական փաղափա-
նության մասին» օրենքի նախագծի,
2005-2007թթ. ուղղակարության

ծրագրի ախասանները, կրկին երի-
տա-սարդության ազգային զեկույցի
հիմնը:
Փոխնախարարը չմտեց, որ իրենց
խնդիրներից է նույնպէս մարգերում ե-
րիտա-սարդների արտագաղթի դարդա-
րեցմանը, սակայն համոզված է, որ
այն 1-2 ծրագրով հնարավոր չէ իրակա-
նացնել: Լիլիթ Ասատրյանը հավաս-
տիացրեց, որ այս սարի կլինեն 2004-ին
նախատեսված բայց չիրակա-
նացված Հրակի, Լոռու և Սյունիքի
երիտա-սարդական կենտրոնները և եւ
երեւը հանադիտության այլ մարգե-
րում: Ընտրվել են այն մարգերը, որտեղ
համեմատաբար ավելի աս երիտա-
սարդ, քուտ, երիտա-սարդական հաս-
ակական կազմակերպություն կան:
Ծրագիրն իրականացվում է սեղական
իննակառակարման մարմինների,
միջազգային և հասարակական
կազմակերպությունների և դիտու-
թյան համագործակցությամբ:
Մարտի 26-27-ը հայ գրերի գյուտի հո-
րեյանի ծրագրերի Երջանակներում ե-
րիտա-սարդական այլ կկազմակերպ-
վի Ձավախ, աղա Հայասսանի, Ար-

ցախի և Ձավախի երիտա-սարդների
ուխտագնացություն կիրակնացվի
դիտի Նորաւան: Յեղատղանության
90-ամյակի հետ կապված՝ նախարա-
րությունը երիտա-սարդական մեծ գի-
տաժողով կանցկացնի:
Փոխնախարարը կարեւորեց եվո-
րական երկրների հետ մի Երբ ծրագ-
րերի իրականացումը: Տարվա ընթաց-
ում Հայասսանում կկազմակերպվի
«Մանախին համալսարան», որ կայ-
ցելեն են երիտա-սարդական հարցե-
րով ղեկավար կունիտի անդամներ՝
եվրոպական սարքեր երկրներից: Հա-
յասսանը կմիանա եվրոպական երկու
կունկենցիաների: Հոկտեմբերին
աղանդակոր երիտա-սարդների ձեռնի
ախասանները կներկայացվեն եվ-
րոպայի երիտա-սարդների ցուցա-
հանդեսում:
Թվում է, բավականին լուրջ դիտա-
կան երիտա-սարդական փաղափա-
նություն է իրականացվում երկրում:
Բայց նկատելի է, որ միջոցառումները
միայն մշակուկային ուղղվածություն
ունեն:

ՃԱՄԱՐ ՄԵԼԼՈՅԵԼՈՒ

«Ես նկարում եմ նկարներ, և այդ
նկարներով ախասում եմ հաղորդել
իմ սերն ու ջերմությունը: Ունկնդիրը
դա սեսնում և գնահատում է»:
Արսարակ Նկարչուհի Արեւիկ
Մկրտչյանը ծնվել է Երմիածնում, ա-
վարել Թեղեմեզյանի անվան գե-
ղարվեստի ուսումնարանը: 1985 թ.-
ից ունեցել է մի Երբ անհասական
և խմբակային ցուցահանդեսներ:
2001 թ. մայիսի 18-ին Երմիածնի
Միտ Արեւյանի անվան ցուցասար-
հում բացվեց նրա անհասական ցու-
ցահանդեսը:
«Մյ էմ ես: Ինքն էլ չգիտեմ: Այս
հարցն ինձ էլ է հետաքրքում, ինձ հա-
մար դարձ կլինի, թե ով եմ ես, ան-
դայան ձեզ էլ կհայտնեն: Թե կյան-
ում, թե ախասանում դարձ եմ,
անկեղծ ու սիրում եմ ձեճադասու-
թյունը»:
- Ինչ ոճով եմ ախասում:
- Ասել, թե ախասում եմ արսար-
ակն ոճում, սխալ կլինի, որովհետեւ
արսարակն Երբ լայն ու մեծ հաս-
կացություն է: Ես նկարում եմ ֆիգու-
րաշիվ արսարակն ոճում: Հիմնակա-
նում համատեղում եմ մանրանկար-
չությունն արսարակնի հետ:
Ունեցել է անհասական ցուցա-
հանդեսներ, մասնակցել խմբակա-
յին ցուցահանդեսների Հայասսա-
նում և արտերկրում: 2003 թ. մաս-
նակցել է Իտալիայի Ֆլորենցիա ֆա-
ղաում սեղի ունեցող անեմամյա
«Բիենալե» մրցանակաբախտությա-
նը:
«Մրցանակաբախտության կազ-
մակերպիչներից Յոն Սփայրը սեսել
էր ախասաններն ինտերնետային է-
ջում և հեռախոսով խոսեց ինձ
հետ: Նա առաջարկեց իրեն ուղար-
կել նկարներս դասնեսները: Երկու
Երբաթ հետո սացա մրցանակա-
բախտությանը մասնակցելու հրա-
վել»:
Մրցանակաբախտությունը սկսվեց
դեկտեմբերի 2-ին և սեսց մինչեւ
դեկտեմբերի 18-ը: Մրցանակաբա-

խությանը մասնակցում էին սարքեր
երկրների 250 սեսեղեցարծողներ:
Հայասսանը ներկայացնում էր Արեւի-
կը, որը ցուցադրեց «Երաճեսություն»
Երբը:
«Տղամարդկություններս հրաւալի
են: Հիմա էլ հիտելով այդ օրերը, մեծ
բավականություն եմ սասնում: Մր-
ցանակաբախտությունը Երբ լավ էր
կազմակերպված: Արժանացել եմ եր-
կու դիտումի, ծանոթացել սաղան-
դակոր Երբ նկարչիչների հետ:
2004 թ. մայիս-հուլիս ամիսներին
եղել եմ Կանադայում: Մասնակոր
ցուցահանդեսներում ներկայացրել
եմ իմ ախասանները: Այնեղ սեղի
հայ բարեբարների աղակցությամբ
ունեցել եմ անհասական ցուցահան-
դես և ցուցահանդես-վաճառք: Սա-
ցել եմ նոր հրավեր Կանադայից, ու-
նեն հրավեր Իտալիայից՝ մասնակցե-
լու «Բիենալե 2005»-ի մրցանակա-
բախտությանը: Ցավով, մսավախու-
թյուն կա, որ չկարողանամ ընդունել
այդ հրավերները, որովհետեւ ֆինան-
սական հնարավորություններ չկան:
Մշակուկթի նախարարությունը մեր-
ժել է ֆինանսադիտա աղակցել ինձ:
Այժմ դիտել եմ Վեհափառին: Հոուով
եմ նա կազակցի»:
ՀԱՍՏԻԿ ՀԱՐՈՒՅՅՈՒՅԵԼՈՒ

Էգոյանն ու Բալֆուրը դասկերի դերի մասին

Ջիչ կինոնոթիտորներ են այնքան
հետաքրքրվում կերպարների բնույ-
թով, դերով ու աղղեցությամբ, ինչ-
քան Ասոն Էգոյանը: Թե նրա անկ-
րկնելի ֆիլմերում («Ընսանեկան
դիտարկում», «Մարվալորողը»,
«Էկզոտիկա», «Ջողոր աղազա»,
«Արաւաս»), թե նրա կերպարների
«դասկերասահում», նա հետեւ-
ղականորեն ուսումնասիրում է
հայացի իմաստը, հետազոնում սե-
տողական հանդիմանելու ու արգել-
ներով հմայված հասարակության
հոգեբանությունն ու սեխնուլո-
գիան: Եթե զոււարեմք դրան նրա
կենսագրությունը՝ հայկական ծա-
զումը, Կահիրեում ծնված, բայց
Տորոնթոյում մեծացած լինելը,
մեմ կունենանք կասարյալ զգաց-
մունքայնություն, որը նա կարողա-
ցել է ներմուծել 550 էջանց մի նոր
գրքում: Այան Բալֆուրի հետ նրա
խմբագրած-կազմած հասորը՝
«Subtitles: On the Foreignness of
Film» խորագրով, լույս է սեսել
վերջերս MIT հրատարակչասան
կողմից, հաղորդում է «Ամիսին
միրոր սիտեթեյթ» Երբաթաթերթի
հունկարի 15-ի համարը: Դրանում

Էգոյանն ու կինոգե-սեսարան
Բալֆուրը դնում են, որ ամեն մի
ֆիլմ օսար է մի որոտակի հանդի-
սասեստի համար, ընդ որում ոչ
միայն լեզվի առումով: Հարազա-
տության հետ միաժամանակ կի-
նոն հեռավորության, օսարության
զգացում է առաջացնում հանդի-
սասեստի մեջ: Ուստի կարդերի սակ
երեւացող լեզվական թարգմանու-
թյունից բացի անհրաճես է
«թարգմանել» նաեւ կերպարները,
որդեսուի ֆիլմի հարազատությու-
նը կասարյալ լինի:
Գրքում կազմողները ընդգրկել
են երկու սասնյակից ավելի էս-
սեններ, գրված հայտնի սեսարան-
ներ Բորգեսի, Ֆրեդերիկ Ձեյմսոնի,
Սլավոյ ժիտեկի կողմից: Նաեւ
հարցազույցներ Ջիչ Դենիսի և
Իսահակ ժյուլիեմի հետ: «Մեզ
անհրաճես է հաղորդակցվել ու-
րիտների հետ», զսնում են գիրքը
կազմողները:
ՄԵԼԼՈՅՈՒ ԲԱՐՈՒՅԵԼՈՒ

